

Izhaja vsako soboto ob 6. uri zvečer.

Prodaja se v tistih tržaskih tobakarnah kakor „Edinost“ po 2 kr. odtis.

Naročniki „Edinosti“ dobivajo to prilogo vse leto, ako priložijo naročnini za „Edinost“ še 1 gl.

NOVIČAR

Cene oglasov v „Novičarju“ so: za pet-črtnico 8 kr., za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obsegalo navadnih vrstic. Poslana, javne zahvale, osmrtnice in domači oglasi, po pogodbi.

Frankovana pisma in rokopise je pošiljati vredništvu „Edinosti“. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Žalosten znak.

Tudi „Slov. Narod“ se bavi v svoji poslednji številki se člankom „Triester Zeitung“ od ponedeljka, kateri članek je vzbudil veliko nevoljo mej vsemi tistimi, ki mislijo pošteno za državo našo. Označivši še enkrat pravi pomen poslednjega volilnega boja, piše namreč:

V nemškem jeziku pisano glasilo Tržaškega namestništva, „Triester Zeitung“, priobčilo je v tem oziru prekarakterističen članek, iz katerega je jasno posneti, kake namere ima Tržaški gospod namestnik za bodočnost. V tem članku se povdarja, da bo novemu občinskemu svetu lahko delovati, ker sta obé v njem zastopani stranki uneti za jedne in iste principe, ker sta obé res liberalni in se razločujeta samo po imeni. Tema dvema strankama, progresivcem in konservativcem, bo sedaj naloga, da se združita na vkupno delovanje, da izvršujeta vse ukrepe previdno in se potegujeta samo za to, kar je koristno in kar se da doseči. To mora postati gaslo za delovanje novega občinskega sveta. Obema strankama se mora pripoznati duševno sposobnost, da moreta biti stranki reda in napredka, da spoznavata, kaj je vredno, da se ohrani, in kaj je treba odstraniti. Nadejo na tako soglasje pri delovanju podpirajo dogodbe pri volilnem boju. Zmagovalci so se vedli trezno in se ogibali burnim demonstracijam; premaganci so ostali hladni in mirni, ne spuščajoč se v prazne rekriminacije in nekoristna očitavanja. Taki dve stranki se morata spoznati, potem jima bo vkupno delovanje lahko. Samo še nekaj je treba v dosego te svrhe: spoštovati je treba zakone in avtoriteto. Samo močna in izravnujoča roka vlade zamore odstraniti razne ovire, ki se stavljajo na pot koristnim nameram, in tega naj novi občinski svet nikdar ne pozabi.

Milo se nam je storilo pri srci, ko smo čitali ta članek, čegar jedro smo podali v gorenjih vrsticah. Protislovje mej temi besedami in vladnimi izjavami pred volitvijo in za časa volitev je tako veliko, da nam ni treba posebe kazati, ker se da otipati. Iz tega članka je jasno razvidno, da Tržaška vlada ne misli vzlic svojim pretjnam, na premembo sistema, ampak da si hoče pomagati s tistimi sredstvi, s katerimi je tudi doslej vzdrževala za silo red in preprečevala iredentovske demonstracije in izgrede. Na oficijozne napovedi o novih razmerah v Trstu, o močni roki, katera bo zadušila vsako protiaustrijsko gibanje, se nihče več ne spominja. Vlada se je udala nasprotnikom, katerim je prej očitala nelojalne nakane, sedaj prosi kompromisa, prosi, naj spoštujejo zakone in avtoriteto ter naj rešijo dosedanji sistem s svojo krotkostjo.

Ta prememba v nazorih lokalne vlade presenetila je vse Tržaške kroge. Da se bo vitez Rinaldini za svoj sistem potegoval in ga branil, o tem je bil vsakdor prepričan, da pa bo vlada paktirala s stranko, ki je na svojo zastavo zapisala odcepljenje Trsta od habsburške monarhije — naj se tudi izgovarja, da paktira samo z zmernimi elementi — da bo pred temi zmernimi elementi kapitulirala, kakor se je to zgodilo v tem članku, tega

ni nihče pričakoval, temu se vse čudi, in vse vprašuje zvedavo: Ali je osrednja vlada to odobrila in s tem zadovoljna? Ako je, potem je dovoljeno drugo vprašanje: Čemu je vlada razpustila obč. svet, čemu prouzročila viharen volilni boj ter se na vso moč zoperstavljala izvolitvi tistih elementov, kateri so zdaj nakrat zmerni in se hkrati ne razločujejo več od konservativcev?

NOVIČAR.

Nadškof Vrhbosanski dr. Josip Stadler slavil je dne 6. t. m. petdesetletnico posvečenja v mašnika.

Knezoškof v Gradcu Zwerger je nevarno obolel na črevih.

Sedemdeseti rojstni dan je obhajal prvak naroda hrvatskega, dr. Ante Starčević. O tej priliki se je vrátil v Zagrebu sijajen banket. Čuti je bilo mnogo navdušenih govorov — v imenu Slovencev je govoril g. E. Kristau. Odkar je ponehal na Hrvatskem prepir mej rodoljubi, opazovati je prav živahno in veselo gibanje. Posnemajmo Hrvate!

Predsednik republike francoske gosp. Carnot je baje zelo nevarno bolan, tako, da je malo upanja, da bi ozdravel.

Novi kardinali. V konzistoriji, kojega je obdržaval papež dne 15. t. m., podeljen je bil kardinalski klobuk kardinalama Galimbertiju in Vaszaryu. Galimberti je bil nuneij na Dunaju, Vaszary pa je primas ogrski.

Slovenski delegat Pfeifer pritoževal se je v avstrijski delegaciji, ker se je odstranil slovenski jezik iz 7. peš-polka. Le s pripomočjo materinega jezika je možno vzbuditi navdušenje pri vojaku. Pri neki vaji niso vojaki mogli vzeti neke pozicije; na to je rekel cesar, ki je bil slučajno navzoč: „Povejte to ljudem po češki!“ Tako se je zgodilo in ljudje so čvrsto osvojili pozicijo. Kaj bi bil storil poveljnik, da ni poznal češkega jezika? Nikako prevajanje ne more doseči tacega vspeha, kakor materini jezik. Napoleon I. prevzel je nekoč vodstvo nekega saksonskega krdeca ter je nagovoril vojake francoski. Nekega častnika je zadela naloga prevesti ta nagovor na nemški. Ker pa je častnik slabo razumel francoski, je prevel na govor nastopno: Cesar je prišel, da se vrlim Saksoncem postavi na glavo! (Namesto: da se jim postavi na čelo). Vojaki so se smejali, seveda.

Avstrija, Nemčija in Rusija. Kakor znano je avstro-ogrski minister vnanjih rečij v delegacijah govoreč o svetovnem miru in prijateljskih razmerah Avstro-Ogrske z drugimi državami, posebno povdarjal prijateljske odnose mej Rusko in Avstro-Ogrsko. To je nemške liste močno razjirilo in pišejo močno proti Avstro-Ogrski, češ, da je ta začela koketovati z Rusijo. Posebno Bismark v svojem glasilu zatrjuje, da bo Avstro-Ogrska zapustila Nemčijo kot zaveznico in se pridružila Rusiji. Bismark seveda to trdi, da črni sedanji zistem nemški, češ, da ne ume politikovati. Francoski listi z zadovoljstvom naglašajo približanje Rusije in Avstro-Ogrske, ter tudi ruski listi so večinoma zadovoljni z izjavo Kalnokyjevo in naglašajo, da bodo besede

Kalnokyjeve jako pomirjevalno vplivale na javno mnenje.

Rusija. Car povabil je kraljico Natalijo v Petrograd. Kraljica se je že podala na pot. — Ruski minister vnanji zadev je toliko okrevljal, da je prevzel zopet vodstvo vnanjih stvarij. — Čuje se, da se bo ruski carevič zaročil s princezino Alice, vnukinjo angleške kraljice Viktorije.

Zanimiva vest. V Goriški „Soči“ čitamo, da se je po Gorici raznesla govorica, da je vitez Rinaldini že odstopil in da pride na njegovo mesto kak general.

Irredentovska glasila Rimska pa javljajo, da se je vitez Rinaldini sam izrazil nasproti dr. Dompieriju, da mu je stališče omajano. Za sedaj smatramo mi seveda vse te govorice kot gole kombinacije.

Veliki koncert na korist družbe sv. Cirila in Metoda bode jutri zvečer v gledališču Fenice. Z jedne strani veže ves naš slovenski življ narodna dolžnost gmotno podpirati ono šolsko družbo, ki prav po očetovsko skrbi za narodno vzgojo naše dece v mestu Tržaškem — z druge strani pa ne kaže zamuditi prelepe prilike, koja so ne povrne tako hitro, da čujemo opernega pevca, našega rojaka, gosp. Tertnika. Tudi smehu bode obilo — za kar bode skrbel izborni naš Borovščakov. Prihitite torej, ne bode Vam žal!

Ljudski shod bode jutri ob 9^{1/2} uri predpoludne v gostilni „Kärtner Bierhalle“, via Cologna št. 3. Obravnavali bodo v nemškem jeziku o nastopnem vsporedu: 1. O splošnem, enakem in direktnem volilnem pravu. 2. Zakaj smo socialni demokratje? 3. Eventualni predlogi.

Iz Buj poročaje „Soči“, da tamošnji iredentari ne sovražijo samo nas Slovencev, ampak tudi lastne domačine, ako ne trobijo v njih rog. Nedavno je bila zbrana družba iredentarjev. Prepevali so izdajalske pesmi in vsklikali „Evviva“ svojemu Umbertu in Margariti, le o Avstriji ni bilo besede. Tamošnjemu poštarju, sedečemu pri stranski mizi, se je tako studilo to izdajstvo, da je plačal svoj račun ter odšel mirno iz lokala. — A zdvijana tolpa je skočila za njim, vrgla ga ob tla in pretepla ga tako, da se je komaj privlekel domov. Potem seveda, ko so izvedeli da je poštar zaresno bolan, zbalii so se ti junaki in mu ponujali 300 gl., da bimolčal. In res je molčal, da si ni vzel denarja. Poštar je sicer ozdravel za nekoliko časa, ali zbolel je zopet čez pet mesecev vsled — kakor se je sodilo v obče — tistega pretepa. O tem je izvedelo pozneje rovinjsko sodišče in tako so prišli skoro vsi bujski gospodje v zapor. Dopisnik „Soče“ nam popisuje nastopno, kako so orožniki lovili in odveli lahonske tičke:

„Pred svojo kavarno sprehajal se je ponosno, gologlav Bonetti Fabricius, ko privedejo mimo orožniki njegovega prijatelja uklenjenega. Fabricius, seveda še vedel ni, kaj to pomeni, zato se je pa tudi pošteno in prav iz srca smejal uklenjenemu svojemu drugu, ali — o groza! ubogi kavarnar si ni še do dobra obrisal solz iz očíj, ki mu jih je privabil prejšnji smeh, že mu je ležala na ramenih težka orožnikova roka, ki ga je povezala in odvela, predno si je mogel revež še klobuk na glavo djati. Drugi njegov pajdaš, bogati

Vittorio Dambrosi, stopil je ravno iz sobe svoje neveste Antonine, ko se zablščita pred njim dve bajoneti orožnikov; srečni ženin sklonil je ponosno glavo, klobuk pomaknil globoko na oči ter šel krotek kakor ovca z orožniki, kamor so hoteli. — Tretji, sin dr. Piccola, stopil je ravno iz pisarne dr. Francota, ko ga orožniki zasačijo. Od velike sramote, da bi ga ljudstvo v „takšnej“ družbi ne videlo, prosil je na vse pretege, naj bi ga za hišami, po polju, odpeljali v zapor. Četrty, mesar Zapolato je mal časa prej še zadovoljno žvižgal in pel ter še ves zdrav delil v mesnici svojim odjemalcem meso. Ko sliši, kaj se zunaj godi, vrgel je mesarsko sekuro v kot ter hitel v svojo spalnico. Ko so prišli orožniki v hišo in popraševali po njem, imel je gospod mesar — hudo mrzlico in — to je tudi poklicani zdravnik potrdil. Čudno, drugo jutro rano, podal se je pa isti mesar čisto zdrav na odločeno mu mesto — v zapor.“

Ko je prišel pl. Kümerlin iz Rovinja v Buje preiskavat to zadevo, začele so priče tajiti in mešati, tako, da se jedna ni zlagala z drugo. Tički so pa še vedno v zaporu — morda tudi iz kakega drugega vzroka.

Take stvari se dogajajo v Istri, kjer se razpečava tista blažena „civiltà italiana“ na debelo in na drobno. Kedaj se naselita vender red in zakonitost v tej ubogi pokrajini? V Italiji pa prirejajo sijajne bankete v proslavo zmage „italijanstva nad slovanstvom“ — mi bi pa rekli: zmage surovosti in divjaštva — nad poštenostjo in zvestobo.

Novo pevsko društvo so ustanovili v Šmihelu pri Pliberku (na Koroškem) pod imenom „Gorotan“. Korošci se gibljejo prav čvrsto.

Novi koleki uvedo se z dnem 1 avgusta in so dosedanji le še do 31. julija t. l. veljavni.

Okrajna bolniška blagajna v Gorici noče poznati Slovencev in slovenskega jezika, dasi so večina članov naši ljudje. Vendar pa so tamošnji Slovenci tako krotki, da mirno sprejemajo laške dopise in tirjatne liste.

Isto tako se godi tudi pri nas v Trstu in zato bode treba misliti na to — kakor pri goriški blagajni — da se razmere spremene pri tržaški blagajni. Čuvajmo svoje pravice vsikdar in povsodi!

Štrajk. V premogokopih v Kladnem (na Češkem) je ustavilo delo blizo 8000 delavcev. Pogajanja mej delavci in vodstvom so dosedaj ostala brezuspešna. Za red skrbe orožniki in vojaki.

Velike povodnji so zadnje dnij bile v Galiciji in na Ogrskem. Izstopivše vode so poplavile mnogo vasij. Podrle so več hiš in mostov, razdrle železnice, več živine pa tudi nekaj ljudij je potonilo, žito je popolnoma uničeno, koliko je škode, se še ne da določiti.

Silna nevihta je bila v ponedeljek po Kranjskem, zlasti okolo Ljubljane. Napravila je veliko škode.

Požar v cerkvi. V zakristiji župne cerkve v Bohinjski Bistrici, nastal je v torek minolega tedna ogenj in napravil do 700 gl. škode, ker je uničil več cerkvene oprave.

Umrljivost v Trstu. Od nedelje dne 4. junija do sobote dne 10. junija je v

